

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**



**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ  
ОСВІТИ: ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ  
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ  
ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДІЙСНЕННІ  
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

**Збірник  
матеріалів III-ї Всеукраїнської  
науково-методичної конференції**



**14-16 квітня 2021 року,  
м. Одеса**

У Збірнику опубліковано матеріали III-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», яка проходила 14-16 квітня 2021 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою Одеської національної академії харчових технологій від 06.04.2021, протокол № 13.

Матеріали, занесені до Збірника, друкуються за авторськими оригіналами. За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора технічних наук, професора Б.В. Єгорова.

Укладач Л.Д. Риженко

**Редакційна колегія:**

<b>Єгоров Б.В.</b>	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор, академік НАН України (голова редакційної колегії)
<b>Трішин Ф.А.</b>	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
<b>Дец Н.О.</b>	директор Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцент
<b>Ланженко Л.О.</b>	начальник Навчально-методичного відділу НЦООП, к.т.н., доцент
<b>Кручек О.А.</b>	начальник Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцент
<b>Корнієнко Ю.К.</b>	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
<b>Мураховський В.Г.</b>	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
<b>Агєєва І.М.</b>	декан факультету менеджменту, маркетингу і логістики, к.е.н., доцент
<b>Зімін О.В.</b>	декан факультету низькотемпературної техніки та інженерної механіки, к.т.н., доцент
<b>Купріна Н.М.</b>	декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к.е.н., доцент
<b>Ліщенко Н.В.</b>	декан факультету комп'ютерних систем та автоматизації, д.т.н., професор
<b>Саркісян Г.О.</b>	декан факультету технології вина та туристичного бізнесу, к.т.н., доцент
<b>Соц С.М.</b>	декан факультету технології зерна і зернового бізнесу, к.т.н., доцент
<b>Ткач В.О.</b>	декан факультету інноваційних технологій харчування і ресторанно-готельного бізнесу, д.е.н., професор
<b>Шарахматова Т.Є.</b>	декан факультету технології та товарознавства харчових продуктів і продовольчого бізнесу, к.т.н., доцент
<b>Шестопапов С.В.</b>	декан факультету комп'ютерної інженерії, програмування та кіберзахисту, к.т.н., доцент
<b>Шпирко Т.В.</b>	декан факультету нафти, газу та екології, к.т.н., доцент

**УДК 378.147.016:316.74**  
**ПРО ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ**  
**ДИСЦИПЛІН У ТЕХНІЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**А.О. Соловей, Т.С. Ботіка, О.А. Мамроцька,**  
**Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Характерною особливістю цивілізованого суспільства у ХХІ ст. стає його людиноцентристська спрямованість, згідно з якою одними з найважливіших показників прогресу є можливість вільного розвитку особистості: її здібностей, мислення, задоволення пізнавальних запитів і потреб, забезпечення прав та свобод тощо. Розвиток якості життя забезпечує освіта. У зв'язку з цим, велике значення має обсяг знань та навичок, набутих упродовж навчання. Сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей та інших компетентностей, необхідних для професійної діяльності, майбутні фахівці отримують у закладах вищої освіти.

Конкуренція, яка існує на ринку освітніх послуг, вимагає від закладів вищої освіти постійного пошуку способів і методів удосконалення навчально-виховного процесу та науково-дослідної роботи. Одне з основних питань, якому дедалі надається більше уваги, полягає в тому, щоб наблизити освіту до потреб сучасного глобалізованого ринку.

Заклади вищої освіти повинні готувати фахівців, здатних підвищувати свій загальноосвітній та професійний рівні, впроваджувати нову техніку та технології, у разі необхідності змінювати характер праці. Отже, все більшої актуальності набуває потреба у всебічному гармонійному розвитку працівників. Майбутні фахівці повинні бути налаштовані на постійне поглиблення та оновлення своїх знань, професійних умінь і навичок, збагачення досвіду пізнавальної та практичної діяльності, що підкріплюється відповідними ціннісними орієнтаціями.

У технічних закладах вищої освіти необхідний комплекс знань, відповідно до запитів і потреб інформаційного суспільства, формування світоглядних і громадянських якостей, гнучкості й системності мислення та комунікативних навичок студентів при активному освоєнні національно-культурних традицій, новітніх суспільних процесів і тенденцій світового розвитку, забезпечується вивченням соціально-гуманітарних дисциплін.

Сучасний майбутній висококваліфікований фахівець повинен володіти теоретичними знаннями і прикладними навичками, бути здатним вирішувати дослідницькі й управлінські завдання та проблеми забезпечення ефективності функціонування виробничих систем різного рівня. Саме це слід враховувати під час викладання соціально-гуманітарних дисциплін, що дасть змогу всебічно розвивати та формувати особистість фахівця. Тобто, студенти повинні не тільки засвоювати теоретичні знання, а також вміти практично їх застосовувати у тій чи іншій сфері бізнесу, пропонувати алгоритми розв'язання про-

блем та можливість їх уникнення у майбутньому. Для реалізації цих завдань доцільно удосконалити співпрацю викладача і студента, яка буде полягати в індивідуальному підході до навчання студента, що дозволить підготувати майбутнього фахівця найвищого рівня.

Використання сучасної комп'ютерної техніки, гаджетів дозволяє впроваджувати в навчальний процес, навіть за умов дистанційної роботи, інтерактивні методи навчання, що сприяє забезпеченню належного рівня викладання соціально-гуманітарних дисциплін, комунікативній активності, стимулюванню пізнавальної діяльності, можливості реалізувати творчий потенціал, а також формуванню професійного мислення, організаційних здібностей. Реалізація творчого потенціалу людини як суб'єкта професійної діяльності забезпечує формування її професіоналізму.

Одними з основних принципів викладання соціально-гуманітарних дисциплін у технічному вищому навчальному закладі, на наш погляд, повинні бути принципи інтегративності та системності.

Принцип інтегративності реалізується, з одного боку, інтегруванням різних сфер гуманітарних знань (історії, релігієзнавства, філософії, психології, політології тощо), з іншого боку – інженерних знань (питання ролі і значення техніки в культурогенезі людства, різні аспекти взаємовпливу природньо-наукового і гуманітарного знання, взаємовплив технологічної культури різних культурно-історичних спільнот, історія винаходів і відкриттів у галузі техніки і науки та їх вплив на розвиток суспільства).

Принцип системності дозволить студентам зрозуміти об'єктивні закономірності світового та національного культурних процесів, фактори, головні передумови, що впливають на виникнення, формування та розвиток гуманістичних цінностей людини.

Таким чином, однією з складових процесу підготовки фахівців у технічних закладах вищої освіти має бути, насамперед, спрямовування на формування готовності студентів до майбутньої професійної діяльності, що базується на потребі особистості у навчанні і вдосконаленні протягом його трудової діяльності.

Сучасні вимоги до фахівця визначають його професійну діяльність як поліфункціональну систему, що містить, крім безпосередньо спеціальних, ще й дослідні, проектні, менеджерські, організаторські та інші види діяльності. В умовах трудової діяльності виникає потреба в розв'язанні непередбачуваних, поза штатних, як технічних так і соціальних ситуацій, миттєвого на них реагування. Саме в ході розв'язання таких завдань і формується творче мислення фахівця.

Вивчення студентами технічних закладів вищої освіти комплексу соціально-гуманітарних дисциплін є ефективною складовою частиною загально-світового процесу гуманізації навчання, підготовці базису для засвоєння загальноосвітніх та спеціальних дисциплін, спрямуванню його на всебічний розвиток особистості, у відповідності до вимог гуманізації освіти, що в цілому сприятиме підготовці висококваліфікованих фахівців.



24	МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ <b>Г.І. Віват, А.В. Лупол,</b> Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	71
25	РОЛЬ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ <b>О.В. Гриньків, О.І. Філіпенко,</b> Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	73
26	СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВИЩОЇ ОСВІТИ <b>К.Ж. Саргсян,</b> Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	74
27	ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО МЕНТАЛІТЕТУ СТУДЕНТА В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ <b>К.Ж. Саргсян,</b> Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	76
28	ПРО ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ТЕХНІЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ <b>А.О. Соловей, Т.С. Ботіка, О.А. Мамроцька,</b> Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	77
29	АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО НАПРЯМУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ <b>Н.М. Купріна, Т.М. Ступницька, О.П. Антонюк,</b> Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	79
30	РОЛЬ ЗОВНІШНЬОЇ МОТИВАЦІЇ В НАВЧАННІ <b>М.М. Кологривов,</b> Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	80
31	PROS AND CONS OF DISTANCE LEARNING <b>Nadiia Kushnirenko, Anna Palamarchuk, Sergey Patyukov,</b> Odessa National Academy of Food Technologies, Odessa	82
32	МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ З ОСНОВ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ <b>З.М. Сахарова, В.І. Булюк, В.В. Пуга,</b> Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	85
33	ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ <b>Д.О. Жигунов, Н.В. Хоренжий, О.С. Волошенко,</b> Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	88
34	МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ «ЕКОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ» <b>О.Л. Гаркович, М.М. Мадані, Р.І. Шевченко,</b> Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	90
35	МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФІЇ У ВИШІ <b>Ю.М. Мельник, Г.А. Шевченко,</b> Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	92
36	НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ <b>Л.А. Бахчиванжи, О.В. Євтушок, Р.Р. Значек,</b> Одеська національна академія харчових технологій, Одеса	94

## ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У III-й ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ
2. ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»
3. Івано-Франківський національний медичний університет
4. Одеський національний медичний університет
5. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ
6. ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
7. Херсонська державна морська академія
8. Kyiv National University of Technologies and Design
9. Харківський національний університет радіоелектроніки
10. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
11. Львівський національний університет імені Івана Франка
12. Державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, м. Переяслав
13. Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
14. Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця
15. Харківський національний університет внутрішніх справ
16. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ
17. Національний університет харчових технологій, м. Київ
18. Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, м. Сєверодонецьк
19. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
20. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
21. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
22. Київський національний торговельно-економічний університет
23. Одеський національний політехнічний університет
24. Покровський педагогічний фаховий коледж, м. Покровськ
25. Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ